

Vesistöpaneeli: Huoli voimalaitosten nollavelvoitteista, tulvariskeistä ja vesistöjen sivuuttamisesta ennallistamisasetuksessa

Vesistöpaneeli kokoontui 14.1.2026 Ilmatieteen laitoksella Helsingissä puheenjohtaja Timo Huttulan johdolla. Kokouksessa tarkasteltiin kolmea ajankohtaista teemaa: vesilain muutosesitystä vailla kalatalousvelvoitteita oleville vesivoimaloille, ilmastonmuutoksen vaikutuksia vesistöihin sekä ennallistamisasetuksen valmistelua.

Ilmastonmuutos lisää tulvariskejä – merenpinta nousee Etelä-Suomessa

Ilmatieteen laitoksen väitöskirjatutkija Ulpu Leijala esitteli uusimpia havaintoja merenpinnan noususta ja muuttuvista meriolosuhteista. FMI:n pitkät aikasarjat osoittavat merivedenkorkeuden nousun jatkuvan, mikä kasvattaa rannikotulvien todennäköisyyttä erityisesti Etelä-Suomessa.

Maankohoaminen ei enää riitä kompensoimaan merenpinnan nousua, ja muuttuvat sääolosuhteet vaikuttavat myös vesienhoidon suunnitteluun sekä rannikkoalueiden infrastruktuurin haavoittuvuuteen.

Vailla kalatalousvelvoitteita olevia vesivoimaloita koskeva lainsäädäntö edelleen jumissa

Paneeli ilmaisi huolensa siitä, että ns. nollavelvoitevoimalaitoksia koskevan lainsäädännön valmistelu oikeusministeriössä on viivästynyt merkittävästi.

Keskustelussa todettiin, että ympäristö- ja kalastusjärjestöjen vuonna 2017 tekemää esitystä ei ole hyödynnetty riittävästi, vaikka niillä on keskeinen rooli vesienhoidon, kalatalouden ja luonnonsuojelun kysymyksissä. Paneeli antaa ministeriölle lausunnon ja korostaa esteettömien virtavesien arvoa, ennallistamisasetuksen toimeenpanoa, pienten voimaloiden vähäistä taloudellista hyötyä sekä aiheuttaja maksaa -periaatteen toteutumista vesiluvissa.

Ennallistamisasetuksen valmistelu sivuuttaa vesistöt

Paneeli nosti esiin, että vesistöjen ennallistaminen on jäänyt vähälle huomiolle ennallistamisasetuksen kansallisessa toimeenpanossa.

Vaikka asetus mahdollistaa toimien kohdentamisen myös jokiin, puroihin ja sisävesiin, käytännön suunnittelu on painottunut maaekosysteemeihin. Paneelin mukaan vesistöjen merkitys luonnon monimuotoisuudelle, tulvariskien hallinnalle ja vesienhoidon tavoitteille on huomattava ja tulee sisällyttää selkeästi kansalliseen ennallistamissuunnitelmaan.